Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 214. Mercuri în 27 Septembre (9 Octombre.)

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserţiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru.
Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 4
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

La luptă în municipii!

Timişoara, 9 Octobre n.

Poimâne se deschide congregaţiunea de toamnă a comitatului *Caraş-Severin* în Lugoş. Am atras deja atenţiunea cetitorilor nostri asupra unor puncte momentuoase pentru noi, şi nu dubităm nici un moment, că bravii români lugoşeni, pre cum toţi ceialalţi membri ai congregaţiunei îşi vor face, ca şi în trecut, datorinţa de români.

Punctul nou, la care va trebuí precisată principial ţinuta noastră este *milleniul*. Ací va fi locul sĕ li-se spună contrarilor nostri din bună vreme, că ce ţinem noi despre milleniul lor; ací sĕ se arete, că pe noi românii serbările lor millenare, anunciate cu atâta aparat, pregătite cu atâta amar de spese, ne lasă reci. Mai mult; sĕ se protesteze energic în contra abusului ce s'a făcut şi continuă a se face, despoind budgetul statului şi pe bieţii contribuenţi, ca sĕ-şi poată face serbări aniversare.

Maghiarii pot sĕ-şi serbeze aniversarea ori-cărui dat istoric din vieaţa lor; nu le stricăm voia. Dar' serbeze pe banii lor proprii şi nu pe ai ţerei, căci ţeara aceasta nu e numai a lor. Noi românii, pre cum şi celelalte naţionalităţi n'avem nici un singur motiv de a iubilá dimpreună cu concetăţenii maghiari; cu atât mai puţin avem motiv de a *contribui* cu bani la arangiarea iubileului lor.

Dacă în aceasta ţeară ar domní într'adevĕr libertatea şi egalitatea, ar fí desigur şi frăţietate, şi atunci de sigur toate popoarele conlocuitoare s'ar bucurá, când *unul* se bucură. Astfeliu însĕ, când cea mai mare parte a poporaţiunei este considerată de duşmănoasă patriei, tractată cu legi escepţionale şi temniţe; când totul se face numai pentru desvoltarea *unui singur* popor pe conta celorlalte; când acestea sunt considerate numai de un bun material pentru a fí maghiarisate, când cu un cuvênt poporul ajuns la putere se identifică cu ţeara şi poartă resboiu de nimicire contra celorlalte popoare, — nu mai poate fí vorbă de *frăţietate*. Acolo unde nu-i libertate, nu-i egalitate, nu-i chiar nici dreptate, acolo nici frăţietate nu poate esistá. Eată de ce pe noi *milleniul* ne lasă reci, indiferenţi.

Cestiuni millenare vor vení la ordinea ḑilei în toate comitatele, în toate congregaţiunile, şi de aceea apelăm la toţi virilişti români sĕ alerge din toate părţile la şedinţe, sĕ se grupeze, sĕ-şi ridice cuvêntul, şi cu energia, care isvoreşte din conştienţa vie de cetăţean român al acestei patrii, sĕ arete că esistăm, că apĕrăm drepturile noastre şi nu lăsăm nici un strop din ele.

E timpul suprem sĕ ne afirmăm odată mai positiv, mai real, mai cu gravitate. Atâtea am negles, şi atâtea am greşit noi Românii, de întru adevĕr a mai continuá cu neglijinţa şi a mai comite şí mai departe erori, ar fí a ne lăsá perirei.

Noi întotdeuna am accentuat lupta în comitate şi municipii, acum însĕ în mod deosebit trebue sĕ o accentuăm, de o parte pentru-că e vorba de milleniu, cu care ocasiune e absolut necesar sĕ ne ridicăm cuvêntul cu toată demnitatea calmă şi solemnă a unui popor, de altă parte pentru-că am ajuns în impasul nefericit de înşine nu mai ştim cum stăm.

Partidul naţional e disolvat prin ordinaţiunea ilegală a unui ministru şi nu se face nici un pas pentru resolvarea cestiunei. Ea stă baltă. Disoluţiunea îşi arată deja fructele sale; desorganisarea totală o sĕ ne ducă la amurţire definitivă, şi nici o speranţă pentru mai bine, căci încă tot patimile, tot miseriile mici şi vederile strîmte domineazá pretutindenea.

Ridicaţi-vĕ deci din toate părţile românilor cu drept de vot în congregaţiuni, arĕtaţi, că trăiţi şi sunteţi conştii de drepturile voastre, începeţi pretutindenea *lupta în municipii*.

Imitaţi pe românii din Caraş-Severin, cari atâtea lupte frumoase au susţinut, şi scoateţi acest popor din amurţire!

Lista

viriliştilor români din comitatul Caraş-Severin pro 1896.

Zeno Mocsonyi Bulci (4622 fl. 15 cr.), Dr. Alesandru Mocsonyi Capolnaş (1905·61), Marcel Athanasievici Valeapăi (1105·79), Mihail Beşan Lugoş (1031·67), Dr. Ioan Maior Lugoş (903·92), Ioan Peţia Budapesta (877·93), Nicolae Proşteannu Lugoş (872·34), Coriolan Bredicean Lugoş (611·79), L. Popp Lugoş (601·78), Mihail Panajot Bocşa-montană (504·84), Crăciun Pateşan Reşiţa (449·64), Balt. Munteanu Oraviţa (448·66), George Ioanovici Valeamare (444·83), Teodor Câmpianu Prigor (408·96), Titus Haţeg Lugoş (392·77), Pavel Todorescu Olosag (371·26), Nicolae Popea, episcop Caransebeş (363·27), Victor Şerban Lugoş (337·50), Stanca Toma Cacova (335·67), Dr. George Popovici Lugoş (321·90), Teodor Seracin loc. marşal Caransebeş (311·—), Vasile Ioanovici Pogăneşti (306·71), Vasilie Fogaraşi Sacul (304.18), Iuliu Cătruşca Orşova (297·10), Mihail Baiaş Orşova (296·65). Alesandru Stancovici Caransebeş (295·04). Lazar Barbu Lugoş (290·49), Dinu Flore Oloşag (290·17), Ioan Budinţian Bocşa mont. (288·05), George Popovici preot Criciova (275·36), Constantin Subescu Remetealunca (266·05), Dr. George Dobrin Lugoş (248·41), Matei Ignea Lugoş (239·44), George Murariu Lugoş (231·66), Toma Galetariu Cella (231·10), Nicolae Borlovan Jidovin (230·08), Petru Ciuta Mercina (228·92), M. L. Pavlovici Oraviţa (227·52), George Martinescu Lugoş (225·34), Ioan Cadariu Lugoş (224·42), Constantin Musariu Bocşa-rom. (216·44), Iosif Bontila Dulĕu (216·27), George Spătariu Jupalnic (215·60), Dr. Iacob Maior Lugoş (215·28), Nicolae Poşta Caransebeş (214·03), Sofron Avramescu

Foişoara „Dreptăţii."

O asemănare

de

Paul Bourget.

Cinasem în seara aceea la restaurant, în companie cu vre-o ḑece artişti şi literaţi — aşa cum sunt obicinuite la Paris întrunirile lunare. De astă-dată trecûse seara la masă foarte plăcut, cu discuţiuni cordiale şi cu anecdote făr' de fiere. O piesă de Shakespeare, care de curênd fusese primită la Odeon şi în care erá o asemănare absolută întrĕ douĕ persoane, adusese vorba despre feliul acesta de fenomene, suprindĕtoare câte odată până la fantastic: identitatea fisionomiilor întrĕ doue fiinţe, cari nu s'au vĕḑut nici-odată, cari n'au nici o legătură de rasă, şi cari totuşi sunt aproape una şi aceaşi fiinţă, trecênd şi venind sub aceleaşi forme, cu acelaşi caracter, ii câte-odată cu acelaşi destin. Ne întârḑiasem la masă mai mult, şi pe la mieḑul nopţii mĕ întoarceam de-alungul foburgului Saint-Germain unde locuiesc, cu unul din confraţii mei, care astăḑi — Oh Doamne — se aflá internat într'o casă de sănĕtate*), şi care de atunci mĕ îngrijiá, cu toată simpatia ce aveam pentru el, prin apucăturile lui bizare.

Observasem în timpul mesei, că conversaţiunea noastră îl interesá cu pasiune şi totodată îl enervá cu desĕvêrşire. Păstrase tăcerea, şi figura lui tocită de douĕḑecişicinci de ani de muncă literară, sarbedă şi ruptă, mi-se păreá mai sbârcită pe când mergeá alăturea cu mine. Îl necăjiam cu glume prietineşti, după obiceiul meu; aveam pentru el deosebită afecţiune, aşa cum o poate avè autorul pentru criticul, care îl pricepe pe deplin. Pe semne că prea dĕdusem pe faţă simpatia mea, prin glumele mele, ori că'l înnecau sensaţiunile retăcute, pentru-că întrĕ Rue de la Paix şi Bellechasse 'mi povestì şí el o istorie despre o asemănare. Pentru moment fuseiu foarte frapat, vĕḑênd emoţiunea celui ce istorisiá, care după obiceiul lui vorbiá cu o ironie persiflantă; chiar acum găsesc aceasta istorioară aşa, după cum o transcrisesem în seara aceea în jurnalul meu cu datul de 25 Nov. 1883 . . . — Cum trece timpul:

„Ai ghicit — îmi ḑise el — povestile voastre mĕ întristau afară din cale. — Îmi aduseseră a minte o aventură — însĕ nu o pot numí aventură — în fine o emoţiune de categorie prea intimă, ca sĕ fie spusă acolo la masă întrĕ butelíi cu licoruri, cesci de cafele şi cutíi cu ţigări. Ah! amicul meu — şi-mi strîngeá braţul cu putere — dacă iubeşti şi dacă eşti iubit, — da, crede-mĕ, pe mine, care sunt cu cincispreḑece ani mai în vêrstă de cât Dta, şi am pĕrul încărunţit — nici odată, nici odată nu refusá o întâlnire femeei, pe care o iubeşti şi de care eşti iubit. Ori unde ţi-ar ḑice sĕ mergi, şi dacă ar trebuí sĕ-ţi laşi din causa asta afacerile, datoríi familiare, în fine ori-ce altceva, — lasă tot, pleacă preste toate pedecile vieţii actuale, — posiţiune, stare, amiciţie, nu esistă nimic ce nu se poate recăştigá prin energie şi puţină şansă, dar' o adevĕrată întâlnire de dragoste unde o mai găseşti, dac'ai lipsit'o?"

„Îţi aduci a minte, continuá el cu mai multă linişte, când eram la Veneţia, sunt doi ani? — Da! ştii, că mi-ai scris şi eu nu ţi-am rĕspuns. De sigur, că m'ai credut în prada acestei molatece şi dulci reverfi, care pluteşte preste acest oraş, în care nu se aude alt zgomot de cât apa despicată de vêsle, şi pocnitul pavagiului sub pantoful fără de tocuri, în care saltă pioiorul femeilor. Visam, în adevĕr, că visam la Veneţia, însĕ nu aşa cum credeai. Mi-se năluciau alte fantasíi pe tremurătoarea lagună, afară de femeile de Palma şi seniorii de Bonefazio. Însĕ nu le puteai cunoaşte nici Dta, nici altul nimeni ar fi trebuit sĕ cunoaşteţi secretul primei mele tinereţe. Ce căutam eu la Veneţia în anul 1882, erá o suvenire din 1860, din acea epocă, când eram de douĕḑeci şi cinci de ani, şi munceam deja la galeerele, la cari veţi munci voi încă târḑíu, după ce eu m'oiu odihní pentru totdeauna. De atunci purtam aceeaşi ură meseriei noastre sterile de scriitoriu, care îmi inspiră şí aḑi, cu toate acestea norocul ce l'am avut, raportând un succes la teatru, a decis asupra carierei mele. Ce deosebit şi paradoxal personagiu este şí norocul! . . . Sunt oameni pe cari îi copleşeşte la sfêrşit, după ce-i torturase în decursul întregei lor esistenţe, la mine a fost tocmai contrariul.

(Va urmá.)

*) Nota Tr. Guy de Maupassant decedat.

Nicolinți (213·50), Iosif Tămășel Vraniu (213·23), Iosif Tempea Lugoș (209·54), Ioan Simu Resița (204·87), Nic. Băiaș Orșova (204·81), Stefan Bercianu Lugoș (204·78), Leontin Simonescu Sibiiu (201·44), Const. Popovici Jidovár (199·80), I. Traila Oravița (199·31), V. Popovici Valeapai (198·42), Ioan Ignaton Csereștemeș (197·86), Ioachim Lungu Zsidovár (197·46), Trifu Lația Cavaran (194·87), Nicolae Munteanu Lugoș (192·18), Teodor Panciovan Iertof (192·12), Nicolae Popescu Rafna (191·72), George Velcian Oravița (188·85), Toma Arjoca Lugoș (184·47), Dr. Pachomie Avramescu Lugos (182·30), Nistor Trandafir Sacul (182,03), George Albulescu Nevrincea (180·75), Stefan Moldovan Lugoș (180·50), Simeon Vițian Slatina (177·85), Jacob Parneu Jersig (177·66), Demetriu Russu Lugoș (176·77), George Stanca Ticvaniul-mare (175·49), Vasilie Jorga Lugoș (175·20), Ioan Madincea Lugoș (174·40), Iosif Luca Borlovan Lugoș (170·20), Nicolae Biriescu Lugoș (167·72),

Suplenți: Dr. Stefan Petroviciu Lugoș (167·56), Ioan Balia Moldova vechiă (165·25), Mitru Sporia Caransebeș (163·79), Adam Groza Coșteiu-mare (163·58), Isaia Popovici Silha (156·60), Athanasiu Murariu Lugoș (155·01).

Austro-Ungaria.

Cercurile electorale din Ardeal. *Tibád* Antal se ocupă într'un primarticol al lui „B. H.“ cu cercurile electorale din Ardeal, și cu date statistice arată împărțirea rea și neegală a acestor cercuri. Autorul ajunge la următoarea conclusiune: „Împărțirea de acum a cercurilor noastre electorale nu întrunește nici de cum condițiunile *egalității politice*, și împărțirea de nou, dreaptă și cuviincioasă a acelora e o necesitate, ce nu se mai poate amâná.“

Străinătate.

Bulgaria și Rusia. (Köln, 8 Octobre) Dintr'o epistolă a unui membru al partidului lui Zancov „Köln. Ztg.“ află, că ministrul-president *Stoilov așteaptă de la principele declarațiune, prin care acela să iee posiție pentru alianța duplă și contra triplei alianțe.* Pe basa acestei declarațiuni voiește Stoilov a se adresá Rusiei în scopul împăciuirei. *Principele e decis la acest pas, cu toate că ușor îl poate costá chiar și tronul.* Din isvor competent scriitorul epistolei mai află și aceea, că visita la Rusciuc a ministrului-president încă a avut de scop *să convingă pe principele despre necesitatea creșterei prințului Boriș în religiunea ortodoxă.* Aceasta i-a și succes, dar' principesa deja a doua ḑi și-a schimbat părerea. Ministrul *Petrov* la aceasta s'a mâniat și a declarat, *că nu numai urgează în cel mai resolut mod trecerea prințului, ci va merge cu pretensiunile încă și mai departe.*

Decisul familiei Coburg. (Sofia, 8 Octobre.) În cercurile competente se susține, că princesa *Clementina* a dus cu sine la Varna decisul familiei Coburg, în sensul căruia familia nu concede trecerea prințului Boriș la ortodoxie. (N. Fr. Pr.)

Resmirița din Constantinopol. (Constantinopol, 8 Octobre.) Ambasadorii de aici au înaintat aḑi Porței o notă colectivă, în carea fac întrebarea, că ce disposițiuni intenționează Poarta să iee pentru liniștirea agitațiunei dintre Mohamedani și armeni și *pentru apărarea poporațiunei creștine și a celei străine?* În notă se pretinde apoi cercetare severă în afacerea evenimentelor din ḑilele trecute. — Poarta a răspuns, că va face tot posibilul pentru restabilirea ordinei.

Spre întărirea poliției Poarta a pus în serviciul siguranței publice și trupe de miliție. Bisericele sunt încă tot pline cu refugiați, cari nu cutează a-și părăsi asilurile.

Armenii arestați fără vină au fost puși aḑi pe picior liber. Aproape toți de-a rêndul se plâng, că *la deținere și în închisoare au fost maltratați.*

Cercetarea de până acum a constatat, că softalii (studenții) și vulgul au și jăfuit prin cuartierele armene ale orașului.

„Home-rule“. (Dublin, 8 Octobre.) *Parnelliții* au ținut eri o adunare, în carea *John Redmond* a declarat, că *Irlanda poftește home-rule* și nu se mulțumește cu dispoșițiuni pe jumětate. Dacă în Europa ar erumpe resboiu, englezii vor merge la luptă cu *Marsileza* și nu cu „God save the queen“. — Adunarea a votat o resoluțiune în interesul home-rulei și amnestiei.

Francezii în Madagascar. (Viena, 8 Octobre). După cum vestesc telegramele sosite la unii bancari de aci, francezii au ocupat *Tananariva*, capitala insulei Madagascar.

De la procesul lui „Narodnie Noviny“.

— *Vorbirea dlui Dr. St. Pop.* —

Articolul incriminat e atât de departe de § 172, punctul 2 al legei de presă, în cât într'adevěr nu știu ce să replic.

St. representant al acusei aduce actualul proces în legătură cu ura de naționalități, da, st. dni jurați, dacă cestiunea naționalităților este aceea, care l'a îndemnat pe representantul acusei să vě seducă a osândí în procesul de față!

Mi-ar fi plăcut foarte mult să discut această cestiune, dacă st. representant al acusei s'ar fi basat pe date istorice și-ar fi luat de cinosură idealele națiunei maghiare! Oare ce spune br. Iosif Eötvös, adânc cugetătoriul, despre cestiunea naționalităților, când cu îngrijire cugetă la soartea națiunei sale?

Dînsul ḑice, că principiul naționalităței s'a născut deodată cu ideia libertăței și a egalităței și nu formează esclusivul drept al nici unei națiuni, că fie-care neam deopotrivă are drepturi, ca și datorințe. Numai din acest punct de vedere pornind, am pute resolvá cestiunea naționalităților! St. dni jurați! Nu mě pot dimite aici la discuțiune, că preste tot esistă o cestiune a naționalităților, sau nu? căci după esperiențele mele de până acum se află unii bărbați de stat, cari aḑi o enunță ca esistentă, ba chiar periculoasă, ear' mâne o ignorează, ba îi deneagă chiar esistința! Dar' din acest cas regretabil pot constatá, că adecă despre cestiunea aceasta numai aici, în fața curței cu jurați se discută, și apoi întreaga afacere este dată uitărei. Pe de altă parte, on. dni jurați, este mai prielnică o discută energică, de cât tăcere adâncă. Pentru că aceasta naște neîncredere și face imposibilă resolvarea ori-cărei cestiuni. Lăsați să vorbim deci despre cestiunea aceasta acolo, unde numai se poate!

Da, dnilor jurați! Priviți și Dvoastră în spelunca cea întunecoasă, la care onoratul representant al acusei v'a îndrumat și vě convingeți, dacă într'adevěr aveți de a face cu acelea nemernice calumnii?

Acusa susține, că aici obvine faptul circumscris în § 172 al codului penal și sub acest titlu cere pedepsirea acusatului. Conștiința Dvoastre și înalta cultură a curței cu jurați din Budapesta ar fi pretins, ca acusa să indice toate pasagele acelea, cari atacă rassa maghiară. Să vedem, despre ce adecă vorbește articolul? Respunde acusa: Se ocupă cu schimbarea de guvern. Cunoașteți Dvoastră bine presa din Budapesta, în care ne întâlnim cu atâtea semne ale corupțiunei și caracteristicei politice de stat, și astfeliu cuvintele acestui articol formează numai o palidă umbră a celor-ce foile oposiționale scriu despre guvern.

Și apoi ce e guvernul? Slujbașul poporațiunei țerii, și când încrederea poporațiunii încetă și guvernul încetă. Eu cred, că a susține alt-ceva ar fi absurd. Acusa nu arată absolut de loc, că unde anume agită articolul contra rassei maghiare? Unde se spune ceva, ce ar pute trezi ură în alte naționalități contra celei maghiare? La început vorbește despre guvern, apoi despre șovinismul maghiarisătoriu, care nu cade în sarcina maghiarimei, apoi despre legile, cari nu se țin, și în sfîrșit despre situația Sașilor. Și eată ceea-ce presintă acusa, neesact și rupt: factorul îmbuibat e națiunea maghiară?! Aceasta nu-i adevěrat! Dacă on. dl procuror a cetit articolul, va ști, că sub „factorul îmbuibat“ e a se înțelege nobilimea. Nu se poate, nu e permis a contopi pe acești domni cu națiunea maghiară. Din contră, întru cât privește maghiarimea, e arătat clar, că atât Slovacul, cât și Maghiarul jertfește totul pe altariul patriei. Deci nici aceea nu e arětat, că a cărei constatare legea nu o consideră de deamnă de pedepsit, că adecă elementul maghiar se îmbuibă în favoruri. Acusa, — după procuror — vorbește de un bolnav închipuit, pe care-l presintă 'naintea tribunalului și a cărui boală DV. sunteți chiămați a o vindecá.

Să fim sinceri, să ne spunem păsurile, durerile, dacă ne provoacă la aceea! Îl doare pe scriitoriul articolului maghiarisarea. E adevěrat; și esistența maghiarisărei o recunoaște și acusa cu totul clar! Conform cuvintelor lui Széchényi, „nu trebue să declarăm pe cineva de panslav, dacă 'și iubește limba și naționalitatea!“ Dacă am adus legi, să le și ținem în cinste, și dacă am promis naționalităților școale, să ne ținem promisiunile. Tot aceea-ce a adus'o pe tapet în ședința academiei maghiare Mihail Zsilinszky în 91 și a esprimat'o în următoriul mod:

„E dureros, că și în ḑilele noastre se găsesc unii ultraiști, al căror zel numai pagubă poate aduce patriei comune. Numai pentru-că cineva voește a fi drept față de naționalități, îl înfierează de trădător de patrie.“

Esistă deci gravamine, pe cari nu le putem retăcè, ori-cât de mult respectăm constituția maghiară, sub ale cărei aripi trăim.

(Va urmá.)

De la Clușiu.

— Corospondența specială. —

— , 6 Octobre 1895.

Seara de cunoștință a universitarilor români.

Universitarii români din Clușiu n'au societate cu statute; șovinismul maghiar a sistat'o și nici că o permite. Dar' ei totuși sunt una, pentru-că așa-i face simțul de român și efluœsul acestuia: colegialitatea.

Și că aceasta e viuă, puternică, am vëḑut și m'am convins eri, la seara de cunoștință.

Și încă ceva. Tinerimea universitară serbează această ocasiune împreună cu inteligența română din loc. Eată încă o colegialitate atât de frumoasă.

*

Ear' acum la lucru, să-mi adun reminiscențele pentru a Vě pute dá detaiuri despre decursul serei de cunoștință.

Erau trecute 8 oare când universitarii s'au adunat în numěr destul de complet în grădina „Stadler“. Au venit și bětrânii. Protopopii Laslo și Roșescu, Podoaba și Béres, capelanul Raț, advocatul Dr. Ilea, Anton Pop și simpaticul cărunt Truța sunt oameni de suflet și știu apreciá ori-ce mișcare a tinerimei.

Sala erá plină. Așteptam însě după cel așteptat, nu mai veniá martirul eliberat: Coroian iubit și iubitoriu de noi.

N'aveam președinte. Se proclamă domnul protopop Laslo. În acest moment însě se deschide ușa și intră cel dorit. „Să trăiască“ puternice, aplause entusiaste i-au fost „bine ai venit“-ul.

Se începe o polemiă plăcută. Protopopul Laslo abḑice presidiul. „Trăim în epoca, când legile civile se aduc cu grămada“, ḑice glumind părintele; „în ocasiunea de aḑi încă e prevalent elementul civil, dau deci presidiul celui acum sosit, ca celui mai acomodat.“

„Biserica a avut rolul de a scutí românismul în timpuri anevoioase“, replică Coroian, „biserica să fie premergătoare, — dl Laslo să țină presidiul.

„Suntem însuflețiți de ideia naționalismului — răspunde modestul protopop — și aḑi, când cu bucurie putem salutá în mijlocul nostru pe un martir național, a rěmânè și mai departe în presidiu, ar fi obtrudere din partea mea. Invit deci pe dl Coroian să iee oficiul de president.“

Între repețite strigări de „Să trăiască“ scumpul nostru oaspe ocupă locul de conducătoriu.

Să începură recomandările. Primul se recomandă harnicul econom al casinei din loc, dl A. Truța, astfeliu: Eu sunt Truța, odinioară balic onorar, ear' acum avangiat la „cozac“. Și așa rênd pe rênd ne-am recomandat cu toții, pentru a ne cunoaște și personal. Se făcù apoi deschiderea, intonându-se cu înalt entusiasm imnul național.

„Murim mai bine 'n luptă“ . . . . s'a repețit de multe-ori.

Rěsunară ultimele acorduri, ear' președintele rostì o vorbire frumoasă, așa cum s'a îndatinat el a vorbí:

Înainte de asta cu vre-o 15 luni — începù DSa — eram și eu în cursul vieții practice, puteam să ridic vorba după plac; a venit însě timpul, când 14 luni a trebuit să tac, ne-având de a vorbí de cât cu servitori cu cultură de a treia mână.

Arată apoi însemnătatea serei de cunoștință și termină astfeliu:

„Noi românii am suferit mult, și ne mândrim cu suferințele noastre; civilisațiunea însě zimbește numai la ele. Națiunile de aḑi nu mai sufer, ca ele să fie călcate pe gât, ci ele tind la vieață liberă. Dați-Vě mâna și Vě îmbrățoșați și ḑiceți: frați suntem și ca frați vom luptá pentru marea causă națională.“

Efectul cuvintelor a fost cel vrednic de frumsța și căldura lor.

Cu aceasta s'a deschis seria toastelor, care de care mai inteligent.

Dl Truța salută balicii, și le ḑice: Nu faceți tot *ce fac* cozacii, dar' faceți tot, ce Vě *ḑic* cozacii.

Octavian Popescu bineventează asemenea pe balicii în numele cozacilor. Salută și pe representanții inteligenții din loc cu cuvinte bine alese.

Au fost frumoase cuvintele vorbitorului adresate balicilor:

„În vieaţa de universitari, ce o începeţi, veţi fi espuşi la multe; nu uitaţi însĕ, că a ne afirmă de români e falǎ. Conştiinţă naţională se recere. „Unusquisque tantum juris habet, quantum potentia valet“; de şi din isvoare tulbure veţi căştigá cunoştinţele, fie-Vĕ conştiinţa naţională cu atât mai clară.“

La salutul frătesc a rĕspuns stud. în drept, Emil Dan, absolvent al gimnasiului din Braşov. A vorbit cu mult entusiasm, accentuând şi Dsa conştiinţa naţională.

„Ea a fost junghiul, ce-l simţiam atunci, când cugetam la întemniţaţii noştri; şi tot ea ne dă bucuria, când cugetăm la eliberarea lor“, a dis vorbitoriul.

Mulţămeşte apoi pentru primire.

Cu multă atenţiune a fost ascultată vorbirea juristului Ioan Harşa, la adresa dlui Coroian,

Dlor! Nu vreau sĕ ţin toast, ci vreau sĕ fac istorie. — Erá la anul 1891, când cu projectele de legi referitoare la asile. Românii din Cluşiu şi jur ţinură o solemnă adunare de protestare în curtea bisericii parochiale din loc.

Şovinismul maghiar desfrênat ca totdeauna, a făcut, de pe masa presidială a cădut o peatră. Presidentul apucă peatra în mână şi rostì memorabilele cuvinte:

„Priviţi, Dlor, cultura şi cavalerismul compatrioţilor maghiari. Uitaţi-Vĕ aici cu ce feliu de argumente vor ei a ne constrînge sĕ abdadonăm idealul naţional. *Sĕ ştie însĕ ungurii, că nu se află atâtea petri în munţii Transilvaniei, cu cari, aruncându-le asupra noastră, sĕ fie în stare a ne înfricá, când e vorbă sĕ ne apĕrăm limba şi drepturile inalienabile ale naţiunei noastre iubite.*“

Cu toţii au aplaudat frenetic cuvintele presidentului şi un curagiu nespus umplŭ inima tuturor.

Acel bărbat, dlor, care a presidat acea adunare şi mai înainte erá între fruntaşii naţiunei — însĕ mai ales de atunci începĕnd îl vedem între cei dintâiu luptători naţionali. Îl vedem în fruntea deputaţiunii la Viena; îl vedem când cu ocasiunea măreţelor manifestaţiuni naţionale din Sibiiu; îl vedem mai pe urmă ducĕnd vestea românilor în întreagă Europa şi făcĕnd fala românilor cu ocasiunea minunatelor scene ale procesului Memorandului.

Noi, tinerimea universitară cunoaştem lupta fruntaşilor noştri; cu bucurie şi strîngere de inimă li-am urmat tot paşul şi umplêndu-ni-se inima de un dor sânt de a face şi noi ceva pentru iubita noastră naţiune, din adâncul inimei am strigat: *„Pe voi vĕ vom urmá?“*

Dlor, sĕ ne bucurăm, că avem fericirea sĕ fim presidaţi de acel bărbat, care a dis cuvintele memorabile de mai sus şi căruia naţiunea are de a-i mulţămi atât de mult.

Îl cunoaşteţi toţi, doar' tot românul a *cântat plângĕnd:*

„În Seghedin încuiaţi
Lucaciu, Coroian şi Raţ.“

care vers jalnic în dilele noastre s'a schimbat în vers de libertate, de binevenire, al cărui refren din inimă sinceră a milioanelor sună atât de dulce: *„Dragi, martiri, bine-aţi venit!“*

Terminând vorbirea, dlui Coroian i-s'a făcut adevĕrată ovaţie. Acesta a fost momentul de cel mai inalt şi sincer entusiasm.

Au mai urmat apoi toastele dlui protop. Laslo pentru tiner. univ., dl Roşescu salută universsitarii din Cluşiu, ear' dl. Raţ pentru martirii eliberaţi, Dr. Ilea pentru cultura inimii, juristul George Popp pentru foile poporale, juristul Cruciu pentru moralitatea în popor.

Mult a plăcut toastul stud. în drept Valer Moldovan. Tinerul entusiast cită cuvintele Mântuitorului nostru: „Ce folos va fi omului de ar dobândí lumea toată şi sufletul şi'l va perde“; referind aceste cuvinte la noi românii, dice: „Ce folos va fi românilor de vor dobândí lumea toată şi *naţionalitatea* î-şi vor perde-o.

Esplică apoi cu mult succes înţelesul acestor cuvinte. Sfîrşind între animate aplause.

Intermezzurile toastelor erau cântări naţionale, între cari şi „Doina lui Lucaciu“. Cât de mult ne înveseliá însĕ cugetul, că acum o cântăm numai ca o suvenire din trecut.

A făcut multă voie bună interpelarea tinerului Ioan Harşa către simpaticul bĕtrân Truţa, pentru-ce acesta şi-a schimbat titlul de „balic“ în „cozac“, când cuvêntul „balic“ va sĕ dică: „Spirit tinĕr“. Între puternice „Sĕ trăiască“ dă apoi dlui Truţa titlul de: „archibalic“.

Dl Truţa primeşte şi rĕspunde, că tinĕr îi va fi sufletul totdeauna, căci doar' nu de geaba a dis cineva: „Câmpiea numai cucuruz şi români buni naşte.

Juristul Liviu Pandrea cântă parodia de Coşbuc a poesiei „Somnoroase păserele“ după care preşedintele încheiă serbarea, rostind cuvinte alese şi preţioase. Între furtunoase aplause şi „Sĕ trăiască“ părăsì sala.

Tinel.

Cronică.

Timişoara, 9 Octobre n.

Jubileu. În 17 Octobre n. îşi va serbá şcoala reală iubileul de 25 ani al esistinţei sale. Din incidentul acesta institutul va arangiá un concert festiv şi o petrecere. Învitările şi programul serbărilor se vor espedá peste câteva dile.

Bánffy în doliu. Se scrie din *Deş,* că *Máthé* Ferencz, socrul ministrului Bánffy şi-a tăiat grumazul cu briciul şi a murit.

Esamenul supletor de maturitate de la gimnasiul român gr.-or din *Braşov* s'a ţinut la 27 Septembre n., fiind de faţă din partea guvernului directorul din Deva *Téglás* Gábor, ear' din partea consistorului Dr. Il. *Puşcariu.* La esamen s'au presentat cu totul 13 tineri, dintrĕ cari 8 inşi aveau sĕ facă esamenul din toate objectele, ear' ceilalţi numai din câte un studiu. Cei cinci au fost declaraţi de maturi, ear' dintrĕ cei opt patru au picat, parte de tot, parte numai pe trei luni. Au depus esamenul peste tot următorii: Sextil *Puşcariu,* cu „foarte bine“, George *Breban* şi Roman *Rudnean* cu „bine“ ear' Lazar Tritean cu „suficient“; din un studiu au făcut: Constantin Bidu, Ioan Moldovan, Nicolae Baiu, Lazar Lazea şi N. Străiţanu.

Maghiarisări prin matricule în Braşov. „Gazetei Transilvaniei“ i-se scrie: Parochianul de la biserica S.-lui Nicolae din Scheiu (Braşov) *Radu Stinghe* s'a dus sĕ introducă în matriculele de stat pe un nou născut fiu al sĕu, căruia voiă sĕ-i dee numele de botez al sĕu, *Radu* (sau Duţu, format din Irodion.) Funcţionarul însĕ n'a voit sĕ înregistreze numele românesc Radu, ci l'a tradus pe ungureşte cu *„Rudolf“.* Tatăl a protestat, dar' funcţionarul n'a voit sĕ ştie de protestul lui. Ni-se spune, că tot asemenea s'a întêmplat şi cu o copilă a unei femei române tot din Scheiu, căreia i-s'a dat în matriculă un nume pocit unguresc, cu totul diferit de numele românesc, pe care voise mama sĕ-l dee fiicei sale. E adevĕrat scandal a atentă în asemenea mod la dreptul individual şi familiar al părinţilor, cărora singur li-se cuvine dreptul de a alege numele fiilor lor.

Douĕ mari premii ale Academiei Române. Academia Română va decerne douĕ mari premii, unul de 10.000 lei şi altul de 6000 pentru cele mai bune lucrări: Una avĕnd de subiect „Istoria românilor de la Aurelian şi până la înfiinţarea principatelor“, şi alta „Psychologia şi metaphysica poporului român după literatura poporului“.

Società Veneta di Costruzioni. Licitaţia ţinută pentru construirea unui peron la Cernavoda a fost adjudecată asupra firmei italiene: Società Veneta di Costruzioni, cu suma de 100.041 lei. Această puternică şi renumită societate, care s'a distins atât de mult în lucrările podului de peste Dunăre, are acum în România antreprise în valoare de 3 milioane. („Mes. Naţional“.)

Părintele Lucaciu în Roma. „Tribuna“ de eri publică următoarea telegramă (R o m a 7 Octobre): Părintele Dr. V. Lucaciu a sosit aici adi dimineaţă în pace şi sănĕtos, salutat fiind călduros de *numĕroşi* amici ai causei române. Publicişti renumiţi s'au anunţat pentru a se întreţinĕ cu d-sa asupra situaţiunii. Cercurile politice *toate,* îndeosebi cele catolice sunt încântate de politica Românilor. Ele urează succes nobilei surori din Orient.

Festivitate şcolară. Ni-se scrie din Braşov: Serbarea obicinuită a *„s. Sofie“* s'a ţinut Duminecă, 24 Septembre st. v. cu îndatinata ceremonie, în presenţa tuturor elevilor de la şcoalele medii, pre cum şi a puţinului public braşovean, care — durere — nici acum nu a ajuns sĕ priceapă importanţa unei astfel de festivităţi. După finitul serviciului divin directorul şcoalelor române din Braşov, dl *Oniţ* a vorbit despre însemnătatea trecutului pentru noi Românii, schiţând mai apoi vieaţa şi munca celui mai mare dascăl al neamului românesc, a lui George *Lazar,* îndeamnă în urmă tinerimea a privi ca 'ntr'o oglindă munca de urieş sĕvĕrşită de marele dascăl. Vorbirea fluentă ca un rîu curgĕtor, predarea-i presărată cu frumoase floricele limbistice şi în fine, frumosu-i dar' expresiv, de care poate fi mândru, au adus sincere şi meritate aplause. Societatea noastră, carea fără de a vătĕmă adevĕrul pot dice, că are lipsă de o dosă destul de considerabilă de cunoştinţe, persistând a rĕmânĕ rece, nepăsătoare şi indolentă faţă de bunele intenţiuni ale fruntaşilor minţei româneşti, numai bun lucru nu face. Dacă într'una vom fi cuprinşi de desinteresul acela aproape schoppenhaurian, o pot dice fără nici un spirit de profet, că nici când nu vom ajunge acea „Fata morgana“ atât de mult dorită.

Em.

Din societăţi.

Societatea de lectură „Petru Maior“ a junimei academice române din Budapesta s'a constituit în prima şedinţă generală ordinară ţinută Sâmbătă în 5 Octobre n. în următoriul mod: Preşedinte: Drd Florian M u n t e a n, rigor. în medicină, vice-preşedinte: Ilarie C h e n d i, student în filosofiă, secretariu: Victor B r a n i s c e, student în drept, notariu: Ioan S c u r t u, stud. fil. şi Ludovic C i a t o, stud. în drept, bibliotecari: Nicolae S u l i c ă, stud. fil. şi Ioan C ă d a r i u, stud. în drept, cassariu: Valeriu S u c i u, stud. fil., controlor: Toma C o r n e a, stud. în drept., econom: Ioan M o l d o v a n, stud. în drept. Comisiunea literară: Preşedinte: Ilarie C h e n d i, student în filosofie, referent: Mariu S t u r z a, stud. în drept, membri: Radu C u p a r i u stud. fil., Traian V u i a, stud. în drept, Ioan S c u r t u stud., fil., Victor B i b e r e a, stud. în drept, Nicolae S u l i c ă, stud. fil.

Societatea de lectură „Andreiu Şaguna“ s'a constituit în şedinţa estraordinară ţinută în 15 Septembre st. v. sub presidiul Dlui director seminarial Dr. Remus *Roşca* pentru anul şcolariu 1895/96 în următoriul mod:

De preşedinte al societăţii s'a proclamat dl profesor seminarial Dr. Petru *Şpan;* de vicepreşedinte al societăţii şi preşedinte al comitetului s'a ales dl *Păcală* cleric curs. III, de redactor al foaiei „Musa“ dl Ioan *Pop* cleric curs. III, de notariu al şedinţelor societăţii dl Ioan *Dobre* cleric curs. II, de bibliotecariu dl George *Geţe* cleric curs. II, de vicebibliotecariu dl Teofil *Căliman* pedagog curs I, de cassariu dl Vasiliu *Giurgiu* cleric curs. I, de controlor dl Ilie *Popp* cleric curs. III. De membri în comitet s'au ales dnii: Gregoriu *Maniţiu* şi Lazar *Bera* clerici curs. III, Iacob *Manuil* şi Vincentiu *Orosan* clerici curs. II, Ioan *Şortan* şi Dionisiu *Roman* clerici curs. I, Ioan *Pavel,* pedagog curs. III, Constantin *Cristiu* pedagog curs. II, ear' de notariu archivariu s'a ales dl Ioan *Dordea* cleric curs. III.

Literatură, artă şi ştiinţă.

A treia carte de cetire pentru copiii şi copilele din anul al 3-lea şi al 4-lea de şcoala întocmită de mai mulţi prietini ai şcoalei, Braşov 1895, editura librariei N. I. Ciurcu, Un v— în 8° 384 pag. — Cartea aceasta, după cum arată titlul, este o urmare a primelor douĕ cărţi de cetire pentru şcoalele primare, apărute anii trecuţi la aceeaşi editură, cari cărţi au aflat o primire de tot simpatică în cercurile noastre didactice. Cartea a treia de certie este o desvoltare şi completare a cercurilor de intuiţiune cuprinse în primele douĕ părţi, formând cu toate acestea o scriere deosebită, care se poate întrebuinţă cu succes şi singură, independent de părţile anterioare. Cartea aceasta cuprinde următoarele 12 capitole bogate în material atât teoretic, cât şi mai cu seamă îmbrăcat în formă de istorioare, material tractat parte în proză, parte în versuri: 1) Şcoala, 2) Casa părintească, 3) Omul 4) Animalele domestice, 5) Grădina, 6) Comuna, 7) Câmpul, 8) Pădurea şi livada, 9) Uscatul şi apa, 10) Ţinutul şi ţeara, 11) Pămĕntul, 12) Lumea sau universul. — Fie-care din aceste capitole este desvoltat din toate punctele de vedere, potrivit gradului de pricepere al copiilor şi al copilelor din anul 3 şi 4 de şcoală. Deosebitele piese sunt stilisate în mod clar şi uşor de înţeles pentru copii. Peste tot autorii cărţei în cestiune şi-au dat silinţa sĕ facă materialul de lectură cât se poate de accesibil şi de interesant pentru tinerime. O mare parte a materialului este cu totul originală; partea cealaltă, afară de câteva piese reproduse după cărţi de lectură mai vechi, este tradusă şi prelucrată după cele mai bune modele germane şi franceze. — Recomandăm deci aceasta carte atenţiunei părinţilor şi învĕţătorilor. — Preţul unui esemplar legat este 65 cr. v. a.

Convorbiri literare, apar la 1 fie-cărei luni la Bucureşti în editura librăriei Carol Müller. Numĕrul 9 al anului XXIX are următoriul sumariu: Către Cleobul (poesie), de Duiliu Zamfirescu. — Scrisori din anii 1878–1880, de V. Alexandri. — Problema presimţirei, de Petru Popescu. — Cronica literară: Georges Bengesco (bibliografie franco-roumaine du XIX siècle), de Stefan Oraşan. — Dl Hasdĕu şi istoria limbei române, de Al. Philipide. — Foi rupte, de Mihail Dragomirescu. — Notiţă bibliografică. — Revista publicaţiunilor.

Învitare de abonament

la

DREPTATEA

Cu ḑiua de 30 Septembre a. c. stilul nostru, espiră abonamentele pe al III cuartal şi cele făcute pe luna Septembre.

Rugăm şi învităm pe dnii abonaţi sĕ grăbiască cu renoirea abonamentelor, ca astfeliu sĕ remânem în curent cu espediţia foii.

Abonamentele se fac mai uşor prin mandate postale.

PREȚUL:

pe $\frac{1}{4}$ de an fl. 2.50

pe 1 lună 85 cr.

Rugăm a se scrie curat şi legibil numele abonentului, locuinţa şi posta ultimă, eventual sĕ se lipească pe mandatul postal adresa tipărită sub carea li-se trimite „Dreptatea.“

Cu stimă

Administraţia foii „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 7 Octombre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	$4\frac{1}{2}$	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	$4\frac{1}{2}$	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „ . . .		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. (sc. de d.)	$4\frac{1}{2}$%	100.75
„ „ „ „ croate . . „	$4\frac{1}{2}$%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . .	$4\frac{2}{10}$	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4\frac{2}{10}$%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . .	$4\frac{2}{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . .	$4\frac{2}{10}$%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	$4\frac{1}{2}$%	100.15

Sorţuri private.

Împrumutul oraş. Viena din 1874, 100 . . .	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}$%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% 40 ani . . .		99.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% 50 ani . . .		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}$%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% em. VI. .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . .		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. $4\frac{1}{2}$% . . .		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5% . .		102.—
„ I. „ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% . .		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		123.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Licitaţiune minuendă.

Pe basa încuviinţării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 23 Iuniu a. c. Nr. 1248/1895 se escrie licitaţiune minuendă pentru edificarea de nou a »salei de învĕţământ« la şcoala din comuna Berini.

Preţul de esclamarea la edificarea salei de învĕţământ e 2004 fl.

Licitaţiunea se va ţinè în 13/1 Octobre a. c. în edificiul şcoalei vechi eventual în cancelăria oficiului parochial din Berini.

Reflectanţii vor avè a depune la începutul licitaţiunei vadiul de câte 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Planul şi specificaţiunea de spese şi mĕsuri se pot vedè ori când la oficiul parochial gr. or. rom. din Berini.

Se vor admite ca licitanţi numai oameni probaţi, de omenie şi esperţi.

Berini, 5 Octobre 1885.

1—3 **Comitetul parochial.**

Avis!

La **agentura principală din Arad** a băncii generale de asigurare mutuală „Transilvania“ poate aflá aplicare numaidecât

un acuisitor de vieaţă

care e vĕrsat în treburi de acuirare.

104 3—3

A apărut chiar acum!

Un volum elegant, în format 8⁰, 174 pagine, hârtie fină.

Pagina titulară în două culori.

Preţul unui esemplariu:

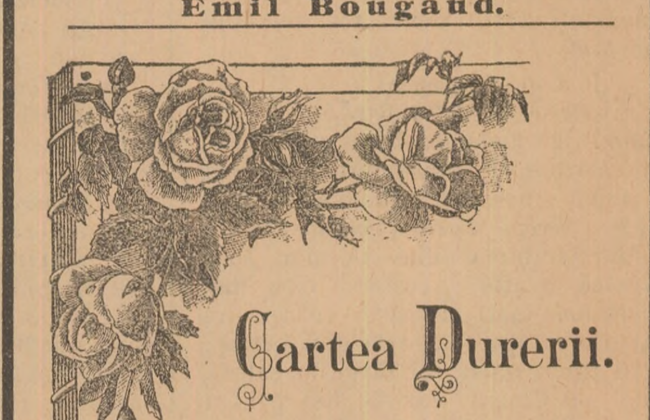
1 coroană + 5 cr. porto.

Cu preţul acesta se poate procurá de la **editorul** (Timişoara, str. Zápolya Nr. 41, Redacţiunea „Dreptăţii“) **numai** până la 14 Octobre st. n.

După terminul acesta cartea se depune în librării, (la Polatsek în Timişoara, Libräria diecesană în Lugoş, „Aurora“ A. Todoran Gherla, Librăria archidiecesană în Blaşiu) şi va costá

70 cr. esemplariul.

Emil Bougaud.

Cartea Durerii.

Tradusă din limba francesă

de

Jacob Afin Nicolescu.

Editor:

Dr. E. Dăianu.

Timişoara.

Tipografia lui Heinrich Uhrmann.

1895.

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.